

TEACHING HISTORICAL CHARACTERS OF QUANG BINH IN THE 1885-1954 PERIOD IN HIGH SCHOOLS TODAY

DẠY HỌC CÁC NHÂN VẬT LỊCH SỬ QUẢNG BÌNH GIAI ĐOẠN 1885-1954 Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HIỆN NAY

Nguyễn Thị Như Hòa
Trường Đại học Quảng Bình

ABSTRACT: *The article mentions the teaching of historical characters in Quang Binh in the 1885-1954 period in high schools and suggests some teaching solutions to properly understand and evaluate these characters as a core requirement of grasping students' knowledge of historical facts, thereby forming the students' personality in life.*

Key words: *Historical characters, Quang Binh, 1885-1954 period, high school.*

TÓM TẮT: *Bài viết đề cập đến việc dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình giai đoạn 1885-1954 ở các trường trung học phổ thông và đề xuất một số biện pháp trong giảng dạy để việc hiểu đúng và đánh giá khoa học về nhân vật lịch sử như một yêu cầu cốt lõi của việc nắm kiến thức lịch sử của học sinh, từ đó hình thành nhân cách của các em trong cuộc sống.*

Từ khóa: *Nhân vật lịch sử, Quảng Bình, giai đoạn 1885-1954, trung học phổ thông.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Quảng Bình là một tỉnh duyên hải nằm ở phía Bắc Trung Bộ của Việt Nam, có đặc điểm sinh thái đa dạng với nhiều cảnh quan, danh thắng du lịch và phong phú về sản vật. Quảng Bình là vùng đất đa sắc diện văn hóa, lại trải qua nhiều biến động, thăng trầm [3]. Xét về lịch sử, trong quá khứ, Quảng Bình có vị trí quan trọng trong tiến trình “khai hoang mở đất” của ông cha vào miền trong cách đây mấy trăm năm. Thời Trung đại, Quảng Bình là mảnh đất giao tranh, phân giới của Chăm và Việt, của Đàng Trong và Đàng Ngoài. Khi cuộc nội chiến phân tranh Trịnh - Nguyễn nổ ra, sông Gianh trở thành ranh giới phân chia Đàng Trong và Đàng Ngoài [1], [3].

Có thể nói, ở những bước ngoặt của lịch sử dân tộc, nhiều sự kiện xảy ra trên quê hương, đất nước dù trực tiếp hay gián tiếp

đều có quan hệ đến sự phát triển chung của lịch sử dân tộc, hình thành quy luật phát triển chung của thế giới. Do vậy, lịch sử Quảng Bình và lịch sử dân tộc luôn có mối quan hệ mật thiết với nhau. Bởi sự am hiểu về lịch sử dân tộc còn bao hàm cả sự hiểu biết cần thiết về lịch sử Quảng Bình, hiểu biết về lịch sử của quê hương.

Lịch sử Quảng Bình giai đoạn 1885 - 1954 có nhiều sự kiện nổi bật về chính trị, quân sự, kinh tế, văn hóa, giáo dục, đóng góp lớn cho lịch sử dân tộc. Do đó, việc dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình trong chương trình lịch sử Việt Nam ở các trường học phổ thông hiện nay luôn có ý nghĩa đối với quá trình dạy học lịch sử nói chung và lịch sử địa phương Quảng Bình nói riêng.

Thực tế cho thấy, việc dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình vẫn chưa được khai thác một cách triệt để trong dạy học

lịch sử ở bậc học phổ thông. Nhiều học sinh vẫn chưa hiểu rõ và đánh giá chưa đúng các nhân vật lịch sử, kể cả các nhân vật tiêu biểu trong lịch sử dân tộc, bởi các em học lịch sử mà chưa thấy rõ vai trò của “con người” trong lịch sử, lẫn lộn giữa nhân vật này với nhân vật khác, đánh giá sai lệch về các nhân vật đang học. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên nhưng xét cho cùng yếu tố quan trọng vẫn là do giáo viên trong quá trình giảng dạy đã chưa thực hiện tốt phương pháp bộ môn nói chung, phương pháp giảng dạy về nhân vật lịch sử nói riêng. Nhiều giáo viên khi giảng dạy về các nhân vật lịch sử thường “thần thánh hóa” các nhân vật, chưa coi trọng việc hiểu đúng và đánh giá khoa học về nhân vật lịch sử như một yêu cầu cốt lõi của việc nắm kiến thức lịch sử của học sinh. Từ đó, ảnh hưởng không ít đến việc hình thành nhân cách của các em trong cuộc sống. Ngoài ra, kết quả môn thi lịch sử qua các kỳ thi THPT những năm gần đây cho thấy sự hiểu biết về các sự kiện lịch sử, về ý nghĩa của các sự kiện, nguyên nhân... của học sinh còn hạn chế do nhiều nguyên nhân: thời lượng học bị cắt xén, học sinh học lệch, giảng dạy môn học chưa tạo hứng thú, còn theo cách học ghi nhớ thuộc lòng, chưa có hệ thống hóa kiến thức phù hợp... Với những lý do trên, chúng tôi chọn vấn đề “*Dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình giai đoạn 1885-1954 ở trường trung học phổ thông hiện nay*” làm nội dung nghiên cứu.

2. NỘI DUNG

2.1. Tổng Quan

Việc nghiên cứu và giảng dạy các nhân vật lịch sử được nói đến trong nhiều

nguồn tài liệu về tâm lý, lý luận dạy học của nhiều nhà giáo dục lịch sử trong nước và ngoài nước. Có thể kể đến một số công trình tiêu biểu như sau: Ở trong nước có các giáo trình về phương pháp dạy học lịch sử như cuốn “Phương pháp dạy học lịch sử” của Phan Ngọc Liên và Trần Văn Trị (chủ biên) xuất bản trong các năm 1976, 1980, 1992; Bộ giáo trình “Phương pháp dạy học lịch sử” (2002) (hai tập) của Nhà xuất bản Đại học Sư phạm Hà Nội do Phan Ngọc Liên làm chủ biên. Các công trình nêu trên đã đề cập giảng dạy nhân vật cá nhân và quần chúng nhân dân trong dạy học lịch sử ở trường phổ thông.

Một số công trình khoa học lịch sử nghiên cứu về cuộc đời và sự nghiệp của các nhân vật lịch sử giai đoạn 1885-1954 có thể kể đến cuốn “Danh nhân lịch sử Việt Nam” của Đinh Xuân Lâm - Đỗ Quang Hưng, “Danh nhân đất Việt” của Nguyễn Anh - Văn Lang - Quỳnh Lưu, “Góp phần tìm hiểu một số nhân vật lịch sử Việt Nam” của Chương Thâu... Có thể nói, những nghiên cứu này đã tập trung về lĩnh vực tâm lý, giáo dục học, giáo dục lịch sử liên quan đến dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình ở trường phổ thông. Đây cũng là tài liệu về giáo dục học, phương pháp dạy học lịch sử có vai trò quan trọng đối với việc giải quyết vấn đề về phương pháp dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình ở trường trung học phổ thông.

Về từ điển nhân vật lịch sử, tiêu biểu có công trình “Nhân vật lịch sử Việt Nam” của Nguyễn Quyết Thắng - Nguyễn Bá Thế và “Từ điển nhân vật lịch sử Việt Nam” của Đinh Xuân Lâm - Trương Hữu Quýnh chủ

biên... Ở Quảng Bình, bên cạnh các cuốn “Lịch sử Đảng bộ Quảng Bình” (hai tập), “Lịch sử Quảng Bình chống thực dân Pháp xâm lược (1946 - 1954)”, “Danh nhân Quảng Bình” (hai tập) của Vĩnh Nguyên - Nguyễn Tú, “Giá trị tinh thần truyền thống con người Quảng Bình” do Nguyễn Thế Hoàn chủ biên, Sở Giáo dục - Đào tạo Quảng Bình và Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Bình đã xuất bản cuốn: “Lịch sử Quảng Bình” (dùng trong nhà trường) của tác giả Nguyễn Thế Hoàn và Lê Thúy Mùi, “Quảng Bình non nước và lịch sử” của tác giả Nguyễn Tú v.v.. Đây thực sự là những tài liệu cần thiết cho việc dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình ở trường trung học phổ thông.

Như vậy, các công trình nêu trên đã đề cập đến nhiều mặt, cả lý thuyết và thực tiễn liên quan, song ít có công trình nào giải quyết các vấn đề mà nghiên cứu đề ra: Đó là xác định và phân loại nhân vật lịch sử, các biện pháp sư phạm để dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình trong chương trình lịch sử Việt Nam 1885 - 1954 ở các trường THPT ở tỉnh nhà và các tỉnh khác cũng có thể tham khảo.

2.2. Thực tiễn dạy học các nhân vật lịch sử Quảng Bình giai đoạn 1885-1954 ở các trường trung học phổ thông hiện nay

Từ những năm 2000, nội dung giáo dục địa phương là một phần trong chương trình dạy và học ở các trường THPT tại Quảng Bình. Và ở mỗi trường THPT đã có cách làm sáng tạo để giờ học lịch sử địa phương trở nên hấp dẫn, gần gũi.

Trên cơ sở nội dung phong phú của khóa trình lịch sử Việt Nam trong sách giáo

khoa lịch sử lớp 11 và 12 THPT giai đoạn 1885-1954, kiến thức lịch sử liên quan đến hoạt động các nhân vật lịch sử Quảng Bình tập trung các nội dung: các giai đoạn phát triển của phong trào Cần Vương; khởi nghĩa Hương Khê (1885-1895); cuộc đấu tranh phục hồi phong trào cách mạng chuẩn bị tiến tới khởi nghĩa vũ trang giành chính quyền; trận Hà Nội 1946 - Cuộc chiến 60 ngày đêm bảo vệ thủ đô; chiến dịch Biên giới 1950; cuộc tiến công chiến lược Đông-Xuân 1953-1954, chiến dịch Điện Biên Phủ. Các nhân vật lịch sử giai đoạn này trong chương trình giảng dạy cho học sinh có nhiều và thuộc nhiều lĩnh vực hoạt động khác nhau. Có nhân vật cần tạo biểu tượng sâu sắc, toàn diện về đời sống và sự nghiệp của họ. Nhưng cũng có những nhân vật chỉ dừng lại ở những nét cơ bản. Việc lựa chọn các nhân vật lịch sử Quảng Bình để dạy học lịch sử dân tộc cho học sinh trong chương trình lịch sử Việt Nam không chỉ để học sinh hiểu biết lịch sử, mà còn giáo dục các em lòng kính trọng, noi gương các anh hùng dân tộc và có ứng xử phù hợp với cuộc sống hiện tại.

Theo nội dung và yêu cầu học tập khóa trình lịch sử Việt Nam 1885-1954, những nhân vật lịch sử Quảng Bình được lựa chọn để dạy học chủ yếu là các nhà yêu nước, các anh hùng dân tộc, các nhà văn, nhà thơ, song cũng có nhân vật phản diện, nhằm giúp các em nhận thức đúng lịch sử thời kỳ này và có thái độ, tình cảm đối với các nhân vật. Dựa vào lý luận dạy học lịch sử, nhóm nghiên cứu phân loại các nhân vật lịch sử Quảng Bình theo các nhóm sau: Nhóm những nhân vật gắn liền với thời đại lịch sử,

tiêu biểu cho giai cấp thống trị hoặc cho một sự kiện lớn của dân tộc như: Nguyễn Phạm Tuân, Lê Trực, Bạch Xỉ Đoàn Chí Tuân, Lê Mô Khải, Hoàng Phúc; nhóm những nhân vật lãnh đạo các phong trào đấu tranh cho nền độc lập tự do của dân tộc như: Võ Nguyên Giáp, Quách Xuân Kỳ, Hoàng Sâm; nhóm những nhân vật nổi tiếng trong các lĩnh vực văn hóa nghệ thuật như: Nguyễn Trọng Cẩn, Lưu Trọng Lư, Trần Mạnh Đàn, Hàn Mặc Tử, Huỳnh Côn; nhóm những nhân vật phản diện như Trương Quang Ngọc....

Việc phân nhóm các nhân vật lịch sử Quảng Bình như trên chỉ mang tính chất tương đối dựa vào vai trò, những cống hiến của họ trên một lĩnh vực chủ yếu nào đó của đời sống xã hội lúc bấy giờ. Việc lựa chọn tài liệu về các nhân vật lịch sử Quảng Bình để đưa vào dạy học phải chính xác. Đó là những tài liệu “tương đối đầy đủ, chính xác và cùng một loại”. Nội dung các tài liệu phải phù hợp với hiện thực khách quan. Tài liệu đưa ra phải được xem xét, đánh giá và có phê phán để rút ra những kết luận khoa học. Việc dạy học các nhân vật lịch sử nói chung và nhân vật lịch sử Quảng Bình nói riêng cần tuân thủ những nguyên tắc, phương pháp luận sử học và phương pháp dạy học lịch sử: phần trình bày tiểu sử của các nhân vật chỉ đề cập tiểu sử khái quát, đi sâu vào một số nhân vật tiêu biểu, gắn liền với những sự kiện lịch sử chủ yếu của đất nước, của tỉnh nhà ở từng thời kỳ.

Để có được những nhận xét khách quan về thực trạng của việc dạy học nhân vật lịch sử Quảng Bình trong chương trình lịch sử Việt Nam giai đoạn 1885 - 1954,

nhóm nghiên cứu đã khảo sát, phỏng vấn 16 giáo viên dạy bộ môn lịch sử và phát phiếu điều tra 186 học sinh lớp 11, lớp 12 ở một số trường THPT trên địa bàn Quảng Bình. Cụ thể:

* Về phía giáo viên: điều tra quan niệm của giáo viên khi đưa nhân vật lịch sử Quảng Bình vào dạy trong lịch sử dân tộc; tình hình dạy học nhân vật lịch sử Quảng Bình và hiệu quả đối với việc phản ánh kết quả học tập của học sinh; những thuận lợi và khó khăn của giáo viên khi đưa nhân vật lịch sử Quảng Bình vào dạy học lịch sử dân tộc ở trường phổ thông.

* Về phía học sinh: thái độ của học sinh khi học về nhân vật lịch sử Quảng Bình giai đoạn 1885 – 1954; ghi nhớ các sự kiện, nhân vật lịch sử Quảng Bình trong lịch sử dân tộc; mức độ hứng thú học tập của học sinh về nhân vật lịch sử Quảng Bình.

Kết quả việc tìm hiểu, phỏng vấn giáo viên ở các trường trung học phổ thông tỉnh Quảng Bình cho thấy, phần lớn giáo viên nhận thức đúng tầm quan trọng của việc dạy học nhân vật lịch sử Quảng Bình trong lịch sử dân tộc. Song có nhiều nguyên nhân, việc áp dụng chưa đạt kết quả cao. Kết quả điều tra cho thấy một số khó khăn và nguyên nhân như sau:

Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) chưa có quy định rõ ràng, thiếu thống nhất trong Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ban hành ngày 26/12/2018 về Chương trình giáo dục phổ thông “là những vấn đề cơ bản hoặc thời sự về văn hóa, lịch sử, địa lý, kinh tế, xã hội, môi trường, hướng nghiệp... của địa phương bổ sung cho nội dung giáo dục bắt buộc chung thống nhất

trong cả nước, nhằm trang bị cho học sinh những hiểu biết về nơi sinh sống, bồi dưỡng cho học sinh tình yêu quê hương, ý thức tìm hiểu và vận dụng những điều đã học, góp phần giải quyết những vấn đề của quê hương” [4], [2].

Trong thực hiện nội dung giáo dục địa phương (GDĐP) mới, giáo viên chưa chú ý nhiều đến tính “địa phương trong địa phương” vì nội dung GDĐP chung được biên soạn cho cả tỉnh, khó có thể bao quát được tính đặc thù của từng huyện, xã... Do vậy, các trường học và giáo viên cần chủ động chuẩn bị các nội dung có liên quan đến địa phương mình để lồng ghép, tích hợp vào dạy học.

Nội dung dạy học tích hợp GDĐP lồng ghép các hoạt động trải nghiệm gặp khó khăn do thời lượng phân bổ chương trình ít. Các trường THPT không có nguồn kinh phí riêng để tổ chức tham quan thực tế. Giáo viên phải tự liên hệ, tìm kiếm các nguồn hỗ trợ khác ngoài trường. Tranh, ảnh, bản đồ thiếu, phương tiện hỗ trợ dạy học (máy chiếu, Internet, máy quay phim...) còn hạn chế.

Việc thực hiện kiểm tra, đánh giá kết quả học tập nội dung giáo dục địa phương tích hợp trong đánh giá hoạt động trải nghiệm bổ sung vào đề kiểm tra còn khó khăn do chưa có sự thống nhất giữa các trường THPT.

Chương trình giáo dục phổ thông mới đề cao nội dung giáo dục lịch sử địa phương. Tuy nhiên, việc biên soạn tài liệu, giáo trình, tài liệu giảng dạy và cơ sở vật chất lại phụ thuộc vào năng lực của giáo viên, điều kiện thực tế của từng trường, dẫn

đến tình trạng có sự lệch nhau giữa nội dung lịch sử dân tộc và lịch sử địa phương.

Một số học sinh chưa hứng thú khi học lịch sử địa phương còn diễn ra ở một số trường THPT, vẫn có tình trạng học lệch, dẫn đến tình trạng một số tiết học chưa đảm bảo được nội dung và yêu cầu của chương trình.

Nhiều giáo viên chỉ chú trọng nội dung kiến thức dân tộc đã trình bày ở sách giáo khoa. Việc liên hệ thực tế những sự kiện lịch sử địa phương hoặc sử dụng tư liệu lịch sử địa phương trong dạy học chính khóa ít được chú trọng. Điều này là do giáo viên gặp khó trong việc xác định nội dung tư liệu về lịch sử địa phương cho một tiết dạy. Việc sưu tầm tư liệu phục vụ cho tiết dạy lịch sử địa phương mất nhiều thời gian. Những kiến thức lịch sử địa phương có khi chính những người trông coi di tích cũng chưa nắm vững nên việc cung cấp kiến thức lịch sử địa phương cho các thầy cô giáo còn hạn chế.

Việc phân bổ chương trình cả năm đối với các lớp ở trường THPT chỉ từ 35-50 tiết. Trong đó, nội dung chương trình lịch sử địa phương lại phân bổ ở cuối học kỳ do vậy học sinh có phần lơ là học tập, đa số giáo viên lại sử dụng số tiết này vào ôn tập học kỳ.

2.3. Một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn lịch sử ở các trường trung học phổ thông

Để nâng cao hiệu quả giáo dục, đảm bảo cấu trúc, chương trình giáo dục, nghiên cứu chúng tôi đề xuất một số biện pháp như sau:

Bộ GD&ĐT cần sớm quy định rõ về tài

liệu giáo dục địa phương, thống nhất việc biên soạn dưới dạng tài liệu điện tử hay in ấn, xuất bản để thống nhất thực hiện tại các cơ sở giáo dục địa phương trên toàn quốc và tránh lãng phí cho xã hội. Bộ GD&ĐT cần khuyến khích các địa phương đầu tư về hạ tầng công nghệ thông tin tiến hành biên soạn và thẩm định tài liệu giáo dục địa phương dưới phương thức tài liệu điện tử.

Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Bình cần tổ chức biên soạn, thẩm định lại bộ tài liệu dạy - học Chương trình lịch sử, địa lý địa phương tỉnh Quảng Bình dùng cho THPT. Theo đó, cấu trúc gồm các bài dạy học tương ứng với các tiết dạy học theo chương trình quy định của Bộ GD&ĐT; phần đọc thêm và phần phụ lục ảnh cung cấp những tư liệu làm phong phú các nội dung được đề cập trong bài học, giúp cho giáo viên bổ sung tư liệu để tổ chức các hoạt động ngoại khóa. Bộ tài liệu mới cần tập trung vào cô đọng kiến thức, tăng cường số lượng câu hỏi bài tập phù hợp với tinh thần giáo dục “học đi đôi với hành”. Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Bình có thể phối hợp với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Bình tổ chức bồi dưỡng trực tuyến cho đội ngũ cho giáo viên cập nhật các kiến thức về lịch sử đầy đủ để giảng dạy lịch sử địa phương tốt hơn. Ngoài ra, các trường, tổ chuyên môn chủ động phối hợp với ban quản lý các di tích ở địa phương để tổ chức các hoạt động trải nghiệm phù hợp, kết hợp với hoạt động giáo dục ngoại khóa, tài liệu lịch sử Đảng bộ địa phương... để phục vụ cho giáo dục lịch sử địa phương.

Để nâng cao nhận thức về vai trò, ý

nghĩa của dạy học lịch sử địa phương, các trường THPT chủ động giới thiệu một số di tích lịch sử trên địa bàn thành phố, trong tỉnh và của địa phương theo gợi ý của tổ bộ môn. Trong quá trình giảng dạy, giáo viên cần giúp học sinh nhận thức sâu sắc các sự kiện, nhân vật điển hình của lịch sử dân tộc bởi đây là cơ sở để học sinh nhận thức sâu sắc bước phát triển chung của lịch sử dân tộc song vẫn ghi đậm những dấu ấn đặc thù của địa phương. Từ đó, các em thấy được trách nhiệm của bản thân, có ý thức bảo vệ các di tích lịch sử - văn hoá và môi trường sống. Khi nhận thức được tầm quan trọng này, giáo viên sẽ chủ động nghiên cứu tài liệu, áp dụng các phương pháp, hình thức dạy học nâng cao chất lượng dạy học lịch sử địa phương.

Việc gắn kết lịch sử địa phương trong dạy học, ngoài việc tổ chức hoạt động trải nghiệm tại các di tích lịch sử, giáo viên có thể tăng cường các hoạt động học tập ngoài không gian lớp học để kích thích học sinh tìm hiểu thông tin trước khi tham gia trải nghiệm thực tế. Các hoạt động trải nghiệm cần được tổ chức khoa học để học sinh phát triển năng lực, phẩm chất cá nhân.

Các trường tiếp tục triển khai chương trình “Dân ta biết sử ta”, khuyến khích học sinh đam mê đọc sách - nguồn tri thức quý giá, cung cấp cho học sinh rất nhiều kiến thức về khoa học - tự nhiên và xã hội.

Các trường cần tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, linh hoạt sáng tạo trong sử dụng, phân bố các phòng học. Ứng dụng công nghệ thông tin trong giờ học cũng giúp các em tìm hiểu về lịch sử địa phương tốt hơn. Kết hợp với việc dạy học

trải nghiệm và tích hợp liên môn, sau những tiết học về tin học, phần thực hành, giáo viên cũng nên hướng dẫn cho học sinh tự tra cứu trên mạng tìm hiểu về lịch sử của quê hương để phát triển kỹ năng tìm kiếm thông tin.

Đổi mới kiểm tra, đánh giá học sinh trong học lịch sử, các bài kiểm tra giữa kỳ hay cuối kỳ nên bổ sung phần lịch sử địa phương nhằm tạo động lực thúc đẩy học sinh quan tâm đến việc tìm hiểu lịch sử địa phương.

Trong chương trình giáo dục lịch sử địa phương, các trường nên bố trí lịch dạy học lên giữa học kì. Trước khi tổ chức các bài học có liên quan đến lịch sử địa phương, giáo viên cần giới thiệu đến các em các loại tài liệu có liên quan để tham khảo hoặc tìm kiếm thông tin, tư liệu để giúp các em học tốt hơn.

Đối với bậc học THPT, tuy thực hiện theo chương trình đào tạo chung, song ở mỗi trường, mỗi giáo viên cần có nhiều cách làm sáng tạo để giờ học lịch sử địa phương hấp dẫn, sinh động và gần gũi với học sinh. Thông qua hình thức dạy - học trên lớp, tại thực địa, khu di tích, giáo viên hướng dẫn học sinh sưu tầm tài liệu lịch sử địa phương, để sau đó trình bày lại trước lớp. Các em sẽ dễ nhớ, dễ thuộc và tích cực hơn trong học tập lịch sử nói chung và lịch sử địa phương nói riêng. Qua đó, góp phần phát huy tính thân thiện và tích cực, tính học và hành, đáp ứng yêu cầu của phong

trào xây dựng “trường học thân thiện, học sinh tích cực”. Nhiều trường đã tổ chức cho các em đi tham quan kết hợp học tập, tìm hiểu di tích lịch sử của tỉnh nhà.

3. KẾT LUẬN

Giữ gìn và phát huy truyền thống lịch sử địa phương Quảng Bình thông qua các hoạt động giáo dục là hoạt động cần thiết trong giai đoạn hiện nay, thể hiện đạo lý “uống nước nhớ nguồn”, hình thành trong tâm thức của thế hệ trẻ tình yêu quê hương, ý chí quyết tâm bảo vệ và xây dựng tỉnh nhà ngày càng phát triển.

Dạy học nhân vật lịch sử Quảng Bình trong lịch sử dân tộc không chỉ cung cấp cho học sinh sự hiểu biết về truyền thống đấu tranh anh dũng, tinh thần lao động cần cù, chịu khó của nhân dân Quảng Bình mà còn giúp các em rút ra được những kết luận, những nhận xét, đánh giá, bài học kinh nghiệm cho cuộc sống ngày nay bởi quan niệm “Lịch sử là triết học của việc noi gương”. Thực tế cho thấy, để dạy học lịch sử địa phương hiệu quả, giáo viên ở các trường THPT phải đầu tư thời gian vào sưu tầm, nghiên cứu tài liệu để đưa những nội dung bài giảng đảm bảo tính khoa học, đáp ứng kiến thức cơ bản đồng thời tạo sự hứng thú cho các em, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo - nguyên tắc cơ bản của mọi hoạt động trong quá trình dạy học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh Quảng Bình (2003), Lịch sử Đảng bộ Quảng Bình (tập 2).
- [2] Công văn số 4612/BGDĐT-GDTrH ban

hành ngày 3-10- 2017 về Hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất cho học sinh từ năm học

2017 - 2018.

[3] Lê Đình Phúc (1997), *Tiền sử Quảng Bình*, Nxb Khoa học Xã hội.

[4] Nguyễn Quyết Thắng - Nguyễn Bá Thế (1994), *Từ điển nhân vật lịch sử Việt Nam*, Nxb Văn hóa.

Liên hệ:

ThS. Nguyễn Thị Như Hòa

Phòng Tổ chức - Hành chính, Trường Đại học Quảng Bình

Địa chỉ: 312 Lý Thường Kiệt, Đồng Hới, Quảng Bình

Email: nguyennhuohadhqb@gmail.com

Ngày nhận bài:

Ngày gửi phản biện:

Ngày duyệt đăng: